

„ЕЙДЖИЗМЪТ В БЪЛГАРИЯ“

Брой 2 | август - септември 2026

Издание на ГС „Алцхаймер България“ в партньорство със Сдружение „Черноморски център за развитие“, гр. Добрич и Народно читалище „Паисий Хилендарски - 1870“, гр. Балчик

■ Добре дошли във втория брой!

Краят на лятото и началото на есента бяха наситени за проекта. Проведохме работилница за преодоляване на ейджизма на фестивала „Демократична мозайка“, финализирахме данните от националното количествено проучване, споделихме опита си с други граждански организации на академия в Старосел и започнахме разпространението на дипляната.

В този брой ще научите какво показват цифрите за ейджизма в България, какво обсъдихме с партньорите ни и как върви работата по информационния видеоклип на проекта.

В ТОЗИ БРОЙ

- 01 Работилница на „Демократична мозайка“
- 02 Данните от изследването са готови
- 03 Лятна академия в Старосел
- 04 Втора партньорска среща
- 05 Дипляната тръгна към хората
- 06 Среща в клуб „Хинап“
- 07 Работим по видеоклипа

СЪБИТИЕ · 11 СЕПТЕМВРИ 2026

01 „Демократична мозайка“: работилница за силни общности без възрастови бариери

11.09.2026, 10:00 - 12:00

Пред НДК, София

Под патронажа на Столична община

ГС „Алцхаймер България“ се включи във фестивала „Демократична мозайка - сцена на гражданското общество“ с работилница на тема **„Възрастовата дискриминация в България и създаването на силни общности без възрастови бариери за хора с Алцхаймер“**.

Говорихме за това как стереотипите за възрастта влияят на хората с деменция и на техните близки и как всеки от нас може да допринесе за общности, в които възрастта не е бариера за участие. На щанда ни посетителите можеха да вземат информационни материали и да разговарят с екипа.

Покана за работилницата

Екипът на ГС „Алцхаймер България“ на щанда по време на фестивала „Демократична мозайка“ пред НДК

ПРОУЧВАНЕ · КОЛИЧЕСТВЕНА ЧАСТ

02 Данните са готови: какво показва количественото изследване

Финализирахме количествената част от националното социологическо проучване. Тя проверява с числа хипотезите, формулирани по време на четирите фокус групи. В нея участваха **251 души в работоспособна възраст (18-65 г.)**, достигнати чрез онлайн анкета с квоти, и **101 души над 70 години**, които попълниха въпросник сами или чрез лично интервю.

Основният извод: **ейджизмът в България се корени предимно в институционални дефицити, а не в непреодолим конфликт между поколенията.** Хората между 18 и 65 г. свързват старостта най-вече с бедност (42%) и болест (38%), докато самите възрастни я виждат далеч по-позитивно - през мъдростта (70%) и свободата (48%).

Едно явление, два погледа

Дял от отговорилите в двете групи, %

■ 18-65 г. (N=251) ■ 70+ г. (N=101)

* При въпросите за институциите за групата 18-65 г. е отчетен дялът на поставилите проблема в своя „Топ 3“, а за групата 70+ - дялът на съгласните, че проблемът е сред най-значимите.

Какво още разкриват данните

На работното място дискриминацията е осезаема и за двете поколения: около половината (49%) виждат редовно как възрастните биват изключвани от професии, които не изискват физическа сила, а 45% от хората над 70 г. са усетили натиск да се пенсионират.

В здравната система водещият проблем е тежката бюрокрация. По-младите оценяват отношението към възрастните пациенти по-тежко от реалния опит на самите възрастни - но липсата на внимание от медицинския персонал остава осезаема.

Медиите получават критична оценка: 70% и в двете групи смятат, че проблемите на възрастните се използват за популизъм, а 59% от хората над 70 г. усещат, че увеличението на пенсиите се представя като тежест за младите.

Има основа за промяна. По-младите са готови да помагат с дигитална грамотност (43%) и ежедневни задачи (43%), а възрастните - да се борят за правата си. Предизвикателството е тази солидарност да прерасне в системни реформи.

77%

от хората над 70 г. виждат често как възрастните помагат на младите семейства

69%

от хората над 70 г. виждат често как младите им помагат с модерните технологии

Резултатите ще залегнат в аналитичния доклад „Отговор на ейджизма“, който ще представим на кръглите маси в София, Добрич и Балчик.

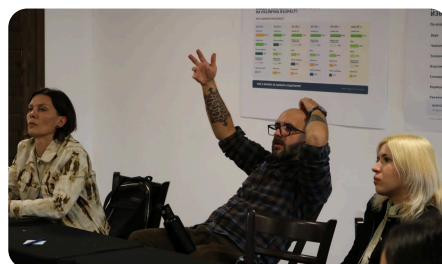
ОБМЯНА НА ОПИТ · 24-25 СЕПТЕМВРИ 2026

03

Лятна академия в Старосел: как моралните емоции променят обществените нагласи

Участниците в Лятна академия 2026 на ECAS в Старосел, работа по групи и дискусии

На 24 и 25 септември екипът ни участва в Лятна академия 2026 „Отвъд фактите: как моралните емоции променят обществените нагласи“. Академията се организира от European Citizen Action Service (ECAS) в рамките на проект PACT и събра в Старосел представители на граждански организации, изследователи и комуникационни експерти около един ключов въпрос: как моралните емоции влияят върху обществените нагласи и как можем да ги използваме отговорно в комуникацията.

В работна група представихме дейностите по „Ейджизмът в България“ и открито споделихме трудностите, с които се сблъскваме при реализирането на проекта. След това, с инструментите на академията - от разчитането на негативния наратив, през персоната и ценностите, до желаната емоция и позитивните тригери - изградихме и представихме **цялостен наратив в подкрепа на гражданските организации**.

ПАРТНЬОРСТВО · 2 СЕПТЕМВРИ 2026

04 Втора партньорска среща

На 2 септември 2026 г. се проведе онлайн втората партньорска среща между ГС „Алцхаймер България“, Черноморски център за развитие (Добрич) и НЧ „Паисий Хилендарски - 1870“ (Балчик). Срещата съвпадна с шестия от общо 18 месеца на проекта - подходящ момент за равностметка и планиране на есента.

Втората партньорска среща, онлайн

Какво обсъдихме

- ▶ напредъка по доклада „Отговор на ейджизма“ и резюметата на български и английски език;
- ▶ подготовката на трите кръгли маси в София, Добрич и Балчик - зали, програма, модератори и покани;
- ▶ обучението за младежи и хора на 65+ в Добрич и Балчик;
- ▶ информационната кампания - настоящия бюлетин, разпространението на дипляната и видеоклипа;
- ▶ отчетността и доказателствата от всяко събитие.

ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ

05 „Разпознаваш ли ейджизма у себе си?“ - дипляната тръгна към хората

Финализирахме информационната дипляна на проекта и започнахме нейното разпространение. Тя е предназначена преди всичко за хора в пенсионна възраст без достъп до интернет и достига до тях чрез партньорските организации в София, Добрич и Балчик, както и по време на събитията, в които участваме.

В нея читателите ще намерят:

- какво е ейджизъм и как да го разпознаем, включително у себе си;
- как възрастовата дискриминация вреди на здравето;
- къде да подадат сигнал - Комисията за защита от дискриминация, тел. 02/807 30 30;
- ранните признаци на деменция и кога да потърсят лекар.

Дипляната „Разпознаваш ли ейджизма у себе си?“

ИНФОРМАЦИОННА СРЕЩА

06 В клуб „Хинап“: ейджизмът като бариера пред навременната грижа

Проведохме информационна среща в **Клуб „Хинап“** - хора с увреждания в Балчик. Кристия Иванова, психолог и координатор на проекта, изнесе лекция за това **как възрастовата дискриминация (ейджизмът) предотвратява достъпа до навременна грижа в превенцията на деменцията**.

Фрази като „Примири се, това е от възрастта“ често карат хората да пренебрегнат ранните признаци на деменция - трудности с паметта, преценката или намирането на думи. Така се губи ценно време, в което ранната диагноза дава повече възможности за помощ. Участниците споделиха собствен опит.

Информационната среща в клуб „Хинап“, Балчик

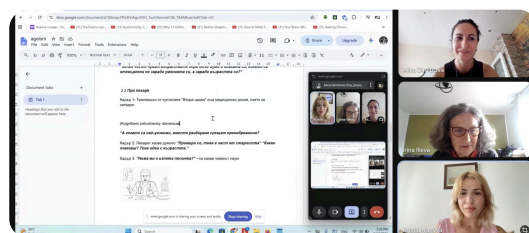

ВИДЕО · В ПРОЦЕС НА РАБОТА

07 Започна работата по информационния видеоклип

Информационният видеоклип е една от заложените дейности в кампанията на проекта. На първата работна среща Ирина Илиева, Кристия Иванова и Алиса Димитрова обсъдиха концепцията, сценария и визуалния стил на клипа.

Сценарият проследява ежедневни ситуации, в които възрастните хора се сблъскват с ейджизма - например при лекаря, когато оплакванията им се отписват с думите „Примири се, това е част от старостта“. Той ще бъде допълнен с изводите от кръглите маси.

Първата работна среща по видеоклипа

Знаете ли, че...

70%

от хората над 70 г.
свързват старостта с
мъдрост и житейски опит

42%

от хората между 18 и 65 г.
свързват старостта преди
всичко с бедност

76%

от по-младите смятат, че
възрастните пациенти
често се сблъскват с
тежка бюрокрация

58%

от хората над 70 г. виждат
социалните мрежи като
среда за измами срещу
възрастните

Източник: количествено изследване по проект „Ейджизмът в България“, 2026 (N=251 на 18-65 г. и N=101 на 70+ г.)

„Изследването опровергава мита за социална пропасть между младите и възрастните. Налице е солидна основа за политики за активно стареене - готовност за взаимна подкрепа, обмяна на опит и застъпничество.“

Из заключението на количественото изследване

Какво предстои

Доклад „Отговор на ейджизма“

Финализиране на доклада с резюмета на български и английски език.

Три кръгли маси

В София, Добрич и Балчик - с представяне на доклада, европейски практики и местни препоръки.

Обучения

За младежи и хора на 65+ в Добрич и Балчик, които ще подготвят „посланици на промяната“.

Видеоклип

Продължава работата по сценария и визията на информационния клип на проекта.

Разкажете ни и вие - ако сте станали свидетели на възрастова дискриминация, пишете ни на office@alzheimer-bg.org

ГС „Алцхаймер България“

ул. „Триадица“ 5Б, София 1000

0898 444 027 | office@alzheimer-bg.org | www.alzheimer-bg.org

#ПАКТ

Съфинансирано от
Европейския съюз

Инициативата „Ейджизмът в България“ се осъществява в рамките на проект ПАКТ по фонд „Партньорство“ - „Партньорство между организациите на гражданското общество за въздействие върху правата и ценностите“ - и е финансирана от Европейския съюз и фондация „Институт Отворено общество - София“ (ИООС). Изразените възгледи и мнения са единствено на авторите и не отразяват непременно тези на ЕС, ЕАСЕА или ИООС. Нито ЕС, нито ЕАСЕА, нито ИООС могат да бъдат държани отговорни за тях.